

Festa de Sant Sebastià / festa major d'hivern / festa del vot de pa

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat

Coordenades:

Latitud: 41.33023

Longitud: 1.92471

UTM Est (X): 410019

UTM Nord (Y): 4575974

Classificació

Número de fitxa 08020 - 63

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Manifestació festiva

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Accés Obert

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Autoria de la fitxa Oriol Vilanova

Data de registre de la fitxa: dv., 26/06/2009 - 02:00

Descripció

Festa que té com a base l'acte del repartiment de pa (veure història). El dia de Sant Sebastià comença amb la benedicció del pa. Les masies de Begues que efectuaven la donació del pa per Sant Sebastià són: Can Grau del Coll, Les Planes, Mas Traval, Puig Moltó, Mas Ferrer, l'Alzina, Can Romagosa, La Parellada, mas Roig, Can Tèrmens, Can Sadurní i Can Figueres.

Observacions:

(Continuació història)

Com ja hem dit, des de l'any 1484, està documentat que Sant Sebastià ja tenia altar a l'església de Begues, un altar amb diversos ornaments, i entre els quals hi ha dos canelobres de ferro forjat d'espelma única. En anys successius de les visites pastorals, aquest altar de Sant Sebastià continua existint junt amb el de Sant Antoni i Sant Cristòfor, el patró.

No coneixem el perquè dels repartiments de pa efectuats rotatòriament per les masies de Begues als feligresos en el dia de Sant Sebastià, encara que és probable que no tinguin un origen comú i que el temps, les oscil·lacions de la vida i la caritat religiosa les hagin unit. És possible que la tradició del repartiment neixi de l'obligació, a través de les diverses èpoques, de fer una caritat penitencial obligada en els cristians més ben situats, i no s'ha d'oblidar que el pa és el símbol cristià per excel·lència i de simbologia material (nutricional) i espiritual (divinitzat en la comunió) més rellevant.

Història

La tradició patronal de Sant Sebastià a Begues ve de lluny, igual que en molts altres pobles de Catalunya i Espanya, en els quals juntament amb Sant Roc es reparteixen la major part de patronatges. La tradició de devoció a Sant Sebastià comença a la Baixa Edat Mitjana a conseqüència de l'epidèmia de pesta negra que a mitjan segle XIV aterroritzà la humanitat de forma impensable, fonamentalment l'Europa cristiana, i que tingué conseqüències importants a nivell demogràfic i socioeconòmic. Incapacitada la ciència europea de l'època per a l'explicació racional d'aquest fenomen, fou interpretada segons el sentir particular del moment amb culpabilitats (entre elles la dels jueus, dels quals es va dir que havien enverinat les aigües, d'aquí les persecucions que varen seguir a les epidèmies), o com a càstigs divins. En aquest sentit de religiositat es cercà l'empara de certs sants que, d'alguna manera ja es relacionaven amb la malaltia i el sofriment, entre els quals hi havia Sant Sebastià, elegit per Begues com altres pobles. Cal tenir present que la primera onada de pesta negra va aparèixer a Catalunya el mes de març de 1348 per les ciutats portuàries, procedent de la Mediterrània. Aquest any, en què va morir de la malaltia en Pere March II, baró d'Eramprunyà, al setembre la pesta va arribar a Saragossa, on era el rei Pere III el Cerimoniós, reunit en les Corts del regne, i a conseqüència de la pesta va morir també el rei de Castella, Alfons XI. Eramprunyà i la seva rodalia van quedar pràcticament despoblats i els seus barons, fonamentalment Jaume March II, varen haver d'establir nous pobladors a tot el territori i, lògicament, a Begues a finals d'aquest segle XIV (1379-1400). D'aquest establiment se'n deriven les propietats actuals, que es poden seguir pràcticament fins ara. En els documents es fa esment dels masos rònecs, les masies i les terres abandonades. Els preus agrícoles es varen incrementar notablement, els treballadors del camp varen doblar els seus sous i la inflació es va disparar, essent necessari regular sous i preus a les Corts Generals del regne. La pesta va tornar al 1362, 1371, 1382, i en diversos anys de finals del segle XIV i començaments del XV. Aquest clima de mort, desesperança i terror va introduir una reflexió a nivell general sobre la pròpia societat i l'Església, i a nivell individual una exaltació mística important. En aquest àmbit es va produir la recerca de la protecció divina sota el patronatge de la santedat demostrada, i en aquesta està Sant Sebastià des dels primers segles de la nostra era. Tenim constància documental que Sant Sebastià ja tenia altar a l'església de Begues a l'any 1484, altar amb diversos ornaments, cosa que indica una devoció i patronatge de força temps, abans que es dediqui i construeixi un altar en un poble d'escassos recursos humans i econòmics com era Begues. Sant Sebastià fou martiritzat en la persecució de l'emperador Dioclecià (regnat del 284 al 305). D'acord amb les dates de què disposem, Sant Sebastià va néixer a Narbona, ciutat del Llenguadoc. Fou soldat i l'emperador Dioclecià el nomenà capità del seu exèrcit, gaudint del privilegi dels que tenien un rang alt. Es convertí assistint els cristians condemnats. La santedat assolida el va portar a efectuar cures miraculoses en vida. També va ser protegit del papa Caius. Denunciat davant l'emperador, aquest el va fer comparèixer davant seu i un cop confirmat el seu cristianisme el va fer lligar a un tronc i fuetejar pels seus propis soldats; va sobreviure

miraculosament, per la qual cosa va ser portat al circ i apallissat fins a la mort, fet que succeí el 20 de gener de l'any 288, i enterrat posteriorment a les catacumbes de Roma que duen el seu nom.

Bibliografia

AAVV (2000): "Ruta Mas Traval - Les Agulles - La Clota" dins L'EIXARMADA. Butlletí del Centre d'Estudis Beguetans. Núm. 6, juliol-setembre, p. 14.